

Sygn. akt II C 4122/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy dla W. M. w W. II Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Nakwaska-Szczepkowska

Protokolant: Marta Ciesielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 lutego 2018 r. w W. sprawy

z powództwa V. P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko B. K.

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 6 listopada 2012r., sygn. akt II Nc 36751/12, w stosunku do pozwanej B. K..

SSR Agnieszka Nakwaska-Szczepkowska

Sygn. akt II C 4122/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 lutego 2018 r.

Pozwem z dnia 30 października 2012 r. (data prezentaty biura podawczego S. M.w W.) powód V. P.Sp. z o.o. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksli, że pozwani M. K. i B. K. mają zapłacić solidarnie powodowi kwotę 73.798,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty liczonymi od dnia 27 października 2012 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł m.in. o zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 22 stycznia 2008 r. pomiędzy pozwanym M. K., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) K. z siedzibą w K. oraz powodową spółką została zawarta umowa leasingu nr (...), której przedmiotem był ciągnik siodłowy V. (...) (...),M., G. X., (...)+, (...) 5, rok produkcji 2008 r. Następnie w dniu 17 września 2008 r. pomiędzy tymi samymi kontrahentami zawarta została kolejna umowa leasingu - nr (...), której przedmiotem był ciągnik siodłowy V. (...) (...), G. X., (...) z zabudową W. Z.(...) z kurtyną przesuwaną oraz dachem przesuwany i podnoszony, rok produkcji 2008. Jako zabezpieczenie roszczeń powoda wynikających z wyżej wymienionych umów pozwany M. K. wydał powodowi do każdej z tych umów weksel własny niezupełny opatrzony klauzulą „bez protestu”, poręczony przez pozwaną B. K., i upoważnił powoda do ich wypełnienia w sposób wskazany w deklaracji wekslowej, wydanej powodowi przez pozwanych. Na poczet zawartych umów leasingu pozwany M. K. początkowo uiszczał należności, jednak później zaprzestał ich płacenia. W efekcie powód wypełnił ww. weksle łącznie na kwotę 73.798,32 zł, w tym weksel do umowy leasingu nr (...) – na kwotę 37.378,71 zł, a weksel do umowy leasingu nr (...) – na kwotę

36.419,61 zł. Pismami z dnia 24 października 2012 r. powód wezwał pozwanych do wykupu przedmiotowych weksli, których termin płatności mijał w dniu 26 października 2012 r. W wyznaczonym terminie pozwani weksli nie wykupili, a

na dzień wniesienia pozwu zadłużenie pozwanych wobec powoda z tytułu użytkowania wyżej wymienionych pojazdów nadal wynosiło łącznie 73.798,32 zł, na która składają się kwoty wynikające z faktur wystawionych przez powoda do obu umów leasingu, wyszczególnionych w pozwie.

(pozew – k. 2 – 5)

W dniu 6 listopada 2012 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, uwzględniający żądanie pozwu w całości.

(nakaz zapłaty – k. 60)

W dniu 8 stycznia 2013 r. do Sądu wpłynęły zarzuty pozwanych od powyższego nakazu zapłaty. Pozwani zaskarżyli nakaz w całości, wnosząc o jego uchylenie i oddalenie powództwa. Pozwani podnieśli, że powód nie był uprawniony do wypełnienia weksla. Pozwany z uwagi na trudną sytuację finansową nie dokonał wpłaty należności z wystawianych przez powoda faktur VAT. Powód pominął okoliczność przejęcia znajdujących się wcześniej w posiadaniu pozwanego ciągników siodłowych marki V. stanowiących przedmiot leasingu. Przejęte pojazdy zostały zbyte. Uzyskana ze sprzedaży kwota winna zostać uwzględniona przy żądaniu zapłaty. Średnia wartość rynkowa przedmiotowych ciągników wynosi ok. 150.000 zł za sztukę i jest kilkakrotnie wyższa od dochodzonego przez powoda roszczenia. Dalej pozwani wskazali, że powód nie przedłożył wraz z pozwem dokumentów potwierdzających pisemne wyznaczenie pozwanemu M. K. dodatkowego terminu na zapłatę rat leasingowych, wbrew zapisowi art. 8 ogólnych warunków umowy leasingowej, nakładającej na leasingodawcę taki obowiązek.

(zarzuty od nakazu zapłaty – k. 66 – 71)

Postanowieniem z dnia 13 marca 2017 r. Sąd umorzył postępowanie w stosunku do pozwanego M. K.. Postanowienie to jest prawomocne.

(postanowienie – k. 144-144v)

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty powód wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 6 listopada 2012 r. w stosunku do B. K..

Powód zaznaczył, iż pozwana B. K. jako poręczyciel wekslowy nie jest uprawniona do zgłaszania zarzutów, które służą wystawcy weksla, tj. zarzutów odnoszących się do stosunku podstawowego, a więc do umów leasingu zawartych pomiędzy powodem a wystawcą weksla, M. K.. Niezależnie od powyższego, powód podniósł, iż w sprawie dochodzi należności stwierdzonych fakturami VAT, należnymi powodowi jako leasingodawcy jeszcze przed wypowiedzeniem umów leasingu nr (...). Zdaniem powoda okoliczności związane z poleasingowym zagospodarowaniem przez powoda pojazdami, będącymi przedmiotami wyżej wymienionych umów w ogóle nie powinny być rozpatrywane. Odszkodowanie naliczone na podstawie art. 709(15) k.c. nie jest przedmiotem niniejszego postępowania. Powód zaznaczył, że w świetle pkt. 11 OWUL uprawniony był do wypełnienia weksli na wszelkie zaległe należności, zarówno w postaci rat, jak i innych opłat, kosztów odszkodowania itp. W ocenie powoda, weksle zostały wypełnione prawidłowo.

Dalej powód wskazał, że kwestie końcowego rozliczenia umowy leasingu nr (...), w tym wyceny i sprzedaży pojazdu z tej umowy, były przedmiotem postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod sygn. akt XXIV Nc 101/13 (XXIV C 97/14) i podlegały badaniu w tym postępowaniu. Obecnie, postępowanie to jest prawomocnie zakończone wyrokiem z dnia 17 marca 2015 r. wydanym przeciwko pozwanej B. K., utrzymującym w całości nakaz zapłaty. Kwestia zaś końcowego rozliczenia umowy leasingu nr (...), w tym wyceny i sprzedaży pojazdu z tej umowy, była przedmiotem postępowania w sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie pod sygn. akt XXIV 100/13. Obecnie nakaz zapłaty wydany w tymże postępowaniu przeciwko pozwanej B. K. jest prawomocny. W ocenie powoda, ponowne badanie kwestii rozliczenia obu umów w toku niniejszego postępowania jest niedopuszczalne.

Niezależnie od powyższej argumentacji powód podniósł, że niezasadny jest zarzut, jakoby M. K. nie otrzymał ostatecznego wezwania do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy leasingu oraz samego wypowiedzenia tejże

umowy. Zajmując stanowisko w przedmiocie sprzedaży poleasingowej pojazdów, powód wskazał, że w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu nr (...) dokonał sprzedaży przedmiotu leasingu z tej umowy, tj. pojazdu o nr rej. (...) za cenę netto 120.000 zł. Uzyskaną cenę sprzedaży leasingodawca zaliczył na poczet odszkodowania, naliczonego w związku z przedterminowym rozwiązaniem wyżej wymienionej umowy leasingu, natomiast kwota ta nie pokryła całego odszkodowania, wobec czego została wystawiona nota odszkodowawcza nr (...), której pozwany nie kwestionował. Analogiczna sytuacja dotyczy umowy leasingu nr (...). Powód dokonał sprzedaży przedmiotu leasingu z tej umowy, tj. pojazdu o nr rej. (...) za cenę netto 115.000 zł. Uzyskaną cenę sprzedaży leasingodawca zaliczył na poczet odszkodowania, naliczonego w związku z przedterminowym rozwiązaniem umowy, a co do pozostałej części odszkodowania wystawił notę odszkodowawczą nr (...), której pozwany nie kwestionował. Powód zaznaczył, że po zaliczeniu uzyskanych ze sprzedaży pojazdów kwot nie pozostała żadna nadwyżka, zatem nie było podstaw, aby pomniejszyć należności z tytułu niespłaconych faktur wystawionych przed wypowiedzeniem umowy. Powód zauważył, że pozwana nie kwestionuje złożonych do akt faktur, opiewających na należności dochodzone w tym postępowaniu. Podkreślił nadto, że oba leasingowane pojazdy sprzedał po cenach rynkowych.

(pismo procesowe powoda z 20.12.2017r. – k. 161 – 166)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spółka V. P. Sp. z o.o. w W. jako leasingodawca zawarła z M. K. jako leasingobiorcą 2 umowy leasingu: nr (...) w dniu 22 stycznia 2008 r. oraz nr (...) w dniu 17 września 2008 r. Treść obu umów była analogiczna i znajdowały zastosowanie do obu z nich te same Ogólne Warunki Umowy Leasingu (dalej jako „OWUL”). Przedmiotem umowy nr (...) był ciągnik siodłowy V. (...) (...) o wartości netto 104.380 euro plus 22% VAT, zaś przedmiotem umowy nr (...) był (...) (...) o wartości netto 90.550 euro plus 22% VAT.

W umowach wpisano, że pierwsza rata leasingowa zostanie zapłacona łącznie z podatkiem VAT przed wydaniem przedmiotu leasingu. Druga miesięczna rata leasingowa płatna jest jeden miesiąc po dacie dokonania płatności za przedmiot leasingu przez leasingodawcę. Pozostałe miesięczne raty leasingowe płatne są w odstępach miesięcznych, począwszy od daty płatności drugiej raty leasingowej (§ 2 ust. 3 umów). W przypadku umowy nr (...) wysokość rat od 2. do 4. ustalono na 835,04 euro plus 183,71 euro tytułem VAT, rat od 5. do 60. na 1.855,25 euro plus 408,16 euro tytułem VAT, a tzw. Wartość Końcową Przedmiotu Leasingu na 20.876 euro plus 4.592,72 euro tytułem VAT. W przypadku umowy nr (...) wysokość rat od 2. do 4. ustalono na 724,40 euro plus 159,37 euro tytułem VAT, rat od 5. do 61. na 1.609,44 euro plus 354,08 euro tytułem VAT, a tzw. Wartość Końcową Przedmiotu Leasingu na 18.110 euro plus 3.984,20 euro tytułem VAT. W obu umowach zastrzeżono, że ostateczna wysokość miesięcznych rat leasingowych zostanie przedstawiona leasingobiorcy w formie Harmonogramu opłat, stanowiącego integralną część umowy. Zaznaczono też, że raty leasingowe mogą ulec zmianie, jeżeli miesięcznie średnio o więcej niż 0,05% zmieni się stopa procentowa EURIBOR.

Zgodnie z Harmonogramem opłat wystawionym do umowy nr (...) leasingobiorca zobowiązany był uiścić 3 raty w wysokości 835,04 euro plus 183,71 euro tytułem VAT do dnia 29.02.2008 r., 29.03.2008 r. i 29.04.2008 r., a kolejne raty – od 5. do 60. w wysokości 1.855,25 euro plus 408,16 euro tytułem VAT w terminie do 29. dnia kolejnych miesięcy aż do 29.12.2012 r. Zgodnie z Harmonogramem opłat wystawionym do umowy nr (...) leasingobiorca zobowiązany był uiścić 3 raty w wysokości 724,40 euro plus 159,37 euro tytułem VAT do dnia 26.10.2008 r., 26.11.2008 r. i 26.12.2008 r., a kolejne raty – od 5. do 61. w wysokości 1.609,44 euro plus 354,08 euro tytułem VAT w terminie do 26. dnia kolejnych miesięcy aż do 26.09.2013 r.

Zgodnie z pkt 8.1 OWUL leasingodawca może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym m.in. w przypadku dopuszczenia się przez leasingodawcę zwłoki z zapłatą co najmniej jednej miesięcznej raty leasingowej oraz nieuregulowania zaległości w dodatkowym terminie wyznaczonym pisemnie przez leasingodawcę z jednoczesnym zagrożeniem, że w przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może nastąpić wypowiedzenie umowy ze skutkiem natychmiastowym (ppkt a).

Zgodnie z pkt 8.4 OWUL w przypadku przedterminowego rozwiązania umowy, leasingodawca uprawniony jest do natychmiastowego przejęcia przedmiotu leasingu oraz zażądania natychmiastowej zapłaty stosownego odszkodowania stanowiącego sumę wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych dotychczas rat i opłat leasingowych, pomniejszonych o korzyści, jakie leasingodawca uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem rozwiązania umowy. Natomiast w myśl pkt 8.5. odszkodowanie, o którym mowa w pkt 8.4 w szczególności stanowi wartość bieżącej sumy miesięcznych rat leasingowych należnych do końca umówionego okresu leasingu powiększonych o Wartość Końcową Przedmiotu Leasingu zdyskontowaną stawką stopy 1-miesięcznego EURIBOR ogłoszonych w dniu rozwiązania umowy, pomniejszona o kwotę równą cenie netto uzyskanej w wyniku sprzedaży przejętego przez leasingodawcę przedmiotu leasingu pomniejszonej przez udokumentowane przez leasingodawcę koszty związane z przejęciem przedmiotu leasingu, jego przygotowaniem do sprzedaży i sprzedażą. Odszkodowanie jest przeliczane na złotówki przy użyciu kursu „sprzedaży pieniądza” EUR banku leasingodawcy i jest płatne w złotych.

Zgodnie z pkt. 11.1 OWUL na zabezpieczenie roszczeń leasingodawcy wynikających z umowy leasingu, leasingobiorca miał wystawić i przekazać leasingodawcy weksle własne gwarancyjne in blanco, wolne od protestu lub oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji w formie aktu notarialnego. Leasingodawca ma prawo wypełnić weksle na sumę odpowiadającą sumie zaległych miesięcznych rat leasingowych i innych opłat obciążających leasingobiorcę, odsetek za czas opóźnienia oraz kwoty odszkodowania i kosztów, które zgodnie z umową ponosi leasingobiorca. Leasingodawca ma prawo wypełnić i opatrzyć weksle datą płatności w każdym czasie, według własnego uznania.

Na zabezpieczenie każdej z rozpatrywanych umów leasingobiorca wystawił weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu”, zaś B. K. oba te weksle poręczyła. Do obu weksli sporządzone zostały deklaracje wekslowe, w których wskazane zostało, że leasingodawca ma prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą sumie zaległych miesięcznych rat leasingowych i innych opłat obciążających leasingobiorcę, odsetek za czas opóźnienia oraz kwoty odszkodowania i kosztów, które są wymagalne zarówno w okresie mocy wiążącej umowy, jak i po jej rozwiązaniu, jak i wygaśnięciu. Leasingodawca ma prawo wypełnić i opatrzyć weksel datą płatności w każdym czasie, według własnego uznania, zawiadamiając o tym leasingobiorcę faksem i/lub listem, na adres wystawcy podany w deklaracji lub na adres podany zgodnie z pkt 11.2 OWUL. Miejscem płatności weksla jest siedziba lub oddział leasingodawcy. Weksel gwarancyjny miał zostać zwrócony po wypełnieniu przez leasingobiorcę wszystkich zobowiązań wynikających z umowy.

Nadto do każdej umowy sporządzony został dokument zatytułowany „Poręczenie wekslowe”, w treści którego pozwana B. K. oświadczyła, że poręcza całym swoim majątkiem wszelkie zobowiązania leasingobiorcy z tytułu przedmiotowych umów leasingu.

(okoliczności bezsporne, nadto: umowy leasingu nr (...) – k. 13; ogólne warunki umowy leasingu – OWUL – do umowy nr (...) – k. 14 – 15; deklaracja wekslowa dotycząca umowy leasingu nr (...) – k. 16; poręczenie dotyczące umowy leasingu nr (...) – k. 17; harmonogram opłat – k. 18-19, umowa leasingu nr (...) – k. 20; ogólne warunki umowy leasingu – OWUL – do umowy nr (...) – k. 21 – 22; deklaracja wekslowa dotycząca umowy leasingu nr (...) – k. 23; poręczenie dotyczące umowy leasingu nr (...) – k. 24, harmonogram – k. 25-25v, weksle – k. 58-59)

Leasingobiorca popadł w opóźnienie w uiszczaniu należności z tytułu obu umów leasingu.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 22 sierpnia 2012 r. M. K. został wezwany przez leasingodawcę do niezwłocznej zapłaty 49.896,10 euro oraz 168.178,65 zł, na które to sumy składały się kwoty wyszczególnione w wezwaniu wynikające z wystawionych przez leasingodawcę faktur, w tym z tytułu umów leasingu nr (...). W wezwaniu zaznaczono, że w przypadku niedokonania zapłaty w terminie 3 dni od daty otrzymania wezwania umowy leasingu ulegną rozwiązaniu ze skutkiem natychmiastowym na podstawie pkt. 8.1 a OWUL, a pojazdy zostaną odebrane. Wezwanie zostało doręczone do firmy (...) w dniu 27 sierpnia 2012 r.

(ostateczne wezwanie do zapłaty – k. 167 – 170, potwierdzenie odbioru – k. 170v)

Pismem z dnia 19 października 2012 r. powód wypowiedział M. K. na podstawie pkt 8.1a OWUL, w związku ze zwłoką w zapłacie opłat leasingowych przekraczającą jeden miesiąc, ze skutkiem natychmiastowym umowy leasingu, w tym dwie umowy przedmiotowe w sprawie. W treści pisma wyszczególniono zaległe należności i wskazano nry faktur, które je obejmowały. Zaznaczono też, że w związku z wypowiedzeniem umów leasingodawca przejmuje pojazdy będące przedmiotem tych umów. Odbiór pisma pokwitowano w firmie pozwanego w dniu 23 października 2012 r.

(wypowiedzenie umów – k. 171 – 181)

Leasingodawca w dniu 24 października 2012 r. przejął pojazdy będące przedmiotem umów nr (...), przekazane mu w dniu 21 października 2012 r.

(okoliczność bezsporna, a nadto: protokoły przejęcia pojazdów – k. 75 - 76)

Powód wypełnił weksel wystawiony do umowy nr (...) na kwotę 37.378,71 zł, zaś weksel wystawiony do umowy nr (...) na kwotę 36.419,61 zł, oba z terminem płatności 26 października 2012 r.

(okoliczność bezsporna, nadto weksle - k. 58-59)

Pismami z dnia 24 października 2012 r. M. K. oraz B. K. zostali przez powoda wezwani do wykupu szeregu weksli, między innymi dwóch wyżej wymienionych z zaznaczeniem, że termin płatności weksli mija 26 października 2012 r.

(wezwanie do wykupu weksli adresowane do M. K. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 54 – 55; wezwanie do wykupu weksli adresowane do B. K. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 56 – 57)

Leasingodawca sprzedał przejęte pojazdy będące przedmiotem umów leasingu nr (...) i (...) odpowiednio za kwoty: 120.000 zł netto i 115.000 zł netto. Kwoty te zostały odjęte od odszkodowania wyliczonego przez leasingodawcę z tytułu każdej z ww. umów, jednak nie pokryły należności z tego tytułu w całości.

(okoliczności niezaprzeczone przez pozwaną)

Stan faktyczny w niniejszej sprawie okazał się w znacznej części bezsporny.

W zakresie istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności spór dotyczył jedynie zachowania przez leasingodawcę procedury wypowiedzenia umowy przewidzianej w jej warunkach. W zarzutach od nakazu zapłaty podniesiono, że powód nie wykazał, aby zgodnie z pkt. 8 OWUL wyznaczył pisemnie leasingobiorcy dodatkowy termin na zapłatę rat leasingowych. W odpowiedzi na zarzuty powód stwierdził, że pismo takie zostało skierowane do pozwanego, na którą to okoliczność przedstawił odpis owego pisma wraz z potwierdzeniem jego odbioru. Pozwana po doręczeniu jej ww. pisma procesowego powoda żadnych dalszych zarzutów w tym zakresie już nie podnosiła.

Okoliczności związane z ceną sprzedaży leasingowanych pojazdów uzyskaną przez powoda oraz z faktem zaliczenia tych kwot na odszkodowanie należne leasingodawcy na podstawie art. 709 (15) k.c., objęte twierdzeniami powoda w piśmie z dnia 20 grudnia 2017 r., nie były kwestionowane przez pozwaną. Sąd uznał te okoliczności za wykazane na podstawie art. 230 k.p.c. jako okoliczności, którym strona pozwana nie zaprzeczyła.

Na rozprawie w dniu 14 lutego 2018 r. Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka P. J. oraz wniosek pozwanej o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, jak również wniosek powoda o załączenie akt sprawy Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXIV C 97/14. W ocenie Sądu, powyższe dowody nie miały w sprawie znaczenia. Dowód z zeznań świadka został nadto zgłoszony na okoliczności w zasadniczej części obejmujące wiadomości specjalne, co do których powinien wypowiedzieć się biegły. Zatem przeprowadzenie tego dowodu stanowiłoby jednocześnie naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. Podobną uwagę należy odnieść do wniosku o przesłuchanie stron w zakresie, w jakim teza dowodowa obejmowała ustalenie średniej wartości rynkowej leasingowanych pojazdów (k. 67). Natomiast pozostałe okoliczności, na które słuchane miałyby być strony, były w sprawie bezsporne. Sąd nie

znalazł podstaw, aby uwzględnić wnioski strony powodowej o dopuszczenie dowodu z akt sprawy XXIV C 97/14. W ocenie Sądu, ustalenia Sądu w sprawie XXIV C 97/14 co do prawidłowości rozliczenia spornych umów leasingu, dokonywane w aspekcie rozpoznawania innych roszczeń leasingodawcy niż będące przedmiotem sprawy niniejszej, nie byłyby wiążące dla Sądu orzekającego w sprawie niniejszej w świetle art. 365 § 1 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy podkreślić, że postępowanie wobec M. K. zostało w niniejszej sprawie prawomocnie umorzone. Zasadność roszczenia procesowego wywiedzionego przez powoda należało zatem rozpatrywać jedynie w stosunku do pozwanej B. K..

Zdaniem Sądu, powództwo przeciwko B. K. zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego nakaz zapłaty, wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 6 listopada 2012 r. w sprawie o sygn. akt II Nc 36751/12, należało utrzymać w mocy w stosunku do pozwanej.

Powód dochodził w niniejszej sprawie zapłaty na podstawie dwóch weksli własnych wystawionych przez M. K. jako weksle gwarancyjne in blanco na zabezpieczenie należności powoda jako leasingodawcy z tytułu zawartych umów leasingu nr (...). Oba weksle zostały poręczone przez B. K. poprzez złożenie na dokumentach weksli adnotacji „Poręczam za wystawcę” opatrzonej podpisem pozwanej. Nadto pozwana złożyła podpis na odrębnym dokumencie zatytułowanym „Poręczenie wekslowe” do każdej z dwóch umów leasingu. Treść owego dokumentu, w ocenie Sądu, wskazuje, że wbrew tytułowi, powinien być on traktowany jako obejmujący oświadczenie poręczyciela w rozumieniu art. 876 k.c. Natomiast okoliczność ta nie miała w sprawie znaczenia wobec zakreślonej w pozwie podstawy faktycznej roszczenia. Powód wystąpił bowiem przeciwko B. K. z żądaniem zapłaty, powołując się na poręczenie wekslowe, nie zaś na poręczenie w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, zatem ewentualny stosunek prawny łączący strony w tym zakresie nie był rozpatrywany przez Sąd. Oznacza to, że odpowiedzialność pozwanej za poręczony dług rozpatrywana była z uwzględnieniem rygorystów wynikających z przepisów prawa wekslowego, które ustanawiają znacznie surowsze zasady odpowiedzialności poręczyciela w stosunku do przepisów kodeksu cywilnego.

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 160 – t.j.): Poręczenie umieszcza się na wekslu albo na przedłużku. Poręczenie oznacza się wyrazem „poręczam” lub innym zwrotem równoważnym; podpisuje je poręczyciel. (...). Poręczenie powinno wskazywać, za kogo je dano. (...). Stosownie do art. 32 Prawa wekslowego: Poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. (...).

O zarzutach przysługujących poręczycielowi wekslowemu rozstrzyga z kolei przepis art. 17 Prawa wekslowego, zgodnie z którym: Osoby, przeciw którym dochodzi się praw z weksłu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba, że posiadacz, nabywając weksel, działa świadomie na szkodę dłużnika. Przepisy powyższe, jakkolwiek odnoszące się wprost do weksła trasowanego, na podstawie art. 103 Prawa wekslowego znajdują również zastosowanie do weksła własnego.

Sąd nie miał wątpliwości, że B. K. w sposób ważny poręczyła za wystawcę weksła, M. K., w przypadku obu analizowanych w sprawie weksli. Okoliczności tej nie kwestionowała też sama pozwana.

Podkreślić należy, że zobowiązanie poręczyciela wekslowego ma w zasadzie charakter samodzielny w stosunku do zobowiązania innego dłużnika wekslowego, za którego poręczył. Mamy tu do czynienia, inaczej niż w przypadku poręczenia regulowanego przepisami kodeksu cywilnego, z tak zwaną akcesoryjnością formalną. W szczególności zatem odpowiedzialność poręczyciela wekslowego nie jest uzależniona od tego, czy po stronie poręczonego powstało ważne zobowiązanie wekslowe (tak A. Szpunar, Komentarz do prawa wekslowego, Lex). Poręczyciel może podnieść przeciwko posiadaczowi weksła zarzuty obiektywne, zwłaszcza dotyczące ważności samego weksła, jak również zarzuty przysługujące mu osobiście wobec posiadacza weksła, natomiast nie może powoływać zarzutów osobistych przysługujących przeciwko posiadaczowi weksła poręczonemu.

W szczególności poręczyciel wekslowy co do zasady nie jest uprawniony do podejmowania obrony przeciwko roszczeniu posiadacza weksla poprzez podniesienie zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego łączącego posiadacza weksla z poręczonym.

Ustawa Prawo wekslowe w art. 101 wymienia warunki formalne, jakie powinien spełniać weksel własny. Oba weksle załączone przez powoda do pozwu (k. 58 i 59), z których wywodzi on swoje roszczenia w tej sprawie, spełniają wymogi określone w art. 101 Prawa wekslowego. Formalna kwalifikacja przedmiotowych dokumentów jako weksli oraz ich ważność nie były zresztą kwestionowane przez stronę pozwaną. W szczególności zaś bezspornym było, że oba weksle opatrzone zostały podpisem M. K. jako wystawcy.

W myśl art. 38 ustawy Prawo wekslowe: Posiadacz wekslu, płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, powinien przedstawić go do zapłaty bądź w pierwszym dniu, w którym można wymagać zapłaty, bądź w jednym z dwóch następnych dni powszednich. (...). W świetle art. 46 akapit 2. zdanie 2 Prawa wekslowego, w przypadku weksla z klauzulą „bez protestu” (a z takimi mamy do czynienia w niniejszej sprawie) dowód niezachowania terminu przedstawienia ciąży na tym, kto się na tę okoliczność powołuje wobec posiadacza.

Pozwana nie kwestionowała prawidłowości przedstawienia przedmiotowych w sprawie weksli do zapłaty, zaś sam fakt przedstawienia ich był bezsporny. Zagadnienia te nie były zatem dalej badane przez Sąd.

Pozwana w istocie podnosiła jedynie, że leasingodawca nie był uprawniony do wypełnienia weksli, bowiem żądanie zapłaty jest niezasadne w świetle stosunku podstawowego – umów leasingu nr (...). Zarzuty pozwanej wprost odnoszące się do stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksla z remitentem, jako zarzuty subiektywne poręczonego, nie mogły stanowić o skutecznej obronie pozwanej poręczycielki (por. w tym zakresie rozważania zawarte w uzasadnieniach wyroków: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 sierpnia 2004 r., I ACa 1564/03, OSA 2005/10/39 oraz Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 1 marca 2007 r., I ACa 1116/06).

Wypada natomiast zaznaczyć, że zgodnie z art. 10 Prawa wekslowego, jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba, że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis art. 10, jakkolwiek odnosi się wprost do weksla trasowanego, poprzez art. 103 Prawa wekslowego znajduje on zastosowanie również do weksla własnego.

Wystawienie i wydanie remitentowi weksla in blanco połączone jest z porozumieniem, które często znajduje wyraz w podpisywanej przez wystawcę weksla deklaracji wekslowej. W razie wypełnienia weksla niezupełnego niezgodnie z zawartym porozumieniem powstaje wprawdzie ważne zobowiązanie wekslowe, natomiast (przy założeniu, że posiadaczem weksla jest nadal remitent) dłużnik wekslowy może skutecznie podnieść zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem. W okolicznościach niniejszej sprawy M. K. podpisał do każdego z rozpatrywanych weksli deklarację wekslową obejmującą treść zawartego przez strony umowy porozumienia w zakresie wypełnienia weksla. W treści każdej z deklaracji wskazano odnośnie sumy wekslowej, że leasingodawca ma prawo wypełnić weksel „na sumę odpowiadającą sumie zaległych miesięcznych rat leasingowych i innych opłat obciążających leasingobiorcę, odsetek za czas opóźnienia oraz kwoty odszkodowania i kosztów, które są wymagalne zarówno w okresie mocy wiążącej umowy, jak i po jej rozwiązaniu, jak i wygaśnięciu”. Analogicznej deklaracji nie podpisywała pozwana B. K.. Natomiast okoliczności wystawienia obu weksli, fakt podpisania w przypadku obu umów leasingu zarówno samej umowy, jak i weksla, deklaracji wekslowej oraz dokumentu zatytułowanego „Poręczenie wekslowe” w tej samej dacie, przemawia za przyjęciem domniemania faktycznego, że B. K. znała treść deklaracji wekslowej i że ją również obejmowało porozumienie co do zasad wypełnienia weksla. W świetle powyższego pozwana mogłaby zatem usiłować podnieść w niniejszym postępowaniu zarzut wypełnienia przez powoda weksli niezgodnie z zawartym porozumieniem i zarzut taki musiałby zostać rozpoznany przez Sąd. Zarzutu takiego pozwana jednak nie zgłosiła.

W zarzutach od nakazu zapłaty oboje pozwani podnieśli, że weksle nie powinny być zostać wypełnione przez leasingodawcę, ponieważ żądanie zapłaty nie jest uzasadnione w świetle postanowień umów leasingu i OWUL. W piśmie tym, jak również w dalszym toku postępowania, pozwana nie podniosła natomiast wprost zarzutu wypełnienia

weksła w sposób niezgodny z deklaracją wekslową i zawartym porozumieniem, ani też nie powoływała się na art. 10 Prawa wekslowego. W sytuacji, gdy pozwana reprezentowana jest przez profesjonalnego pełnomocnika, brak jest podstaw, aby Sąd wyinterpretował podniesienie danego zarzutu z treści pisma procesowego, mimo że dany zarzut wynika z literalnego brzmienia pisma.

W świetle powyższych rozważań, szczegółowe odnoszenie się do twierdzeń pozwanej, jakoby żądane w tym postępowaniu kwoty były niezasadne w świetle warunków zawartych przez M. K. umów leasingu, w zasadzie staje się zbędne, skoro i tak nie mogłoby to doprowadzić do podważenia nakazu zapłaty w jakiegokolwiek części.

Natomiast nawet, gdyby przyjąć, że pozwana podniosła zarzut wypełnienia weksli niezgodnie z porozumieniem, to nie miałyby to wpływu na kierunek rozstrzygnięcia. Sam fakt podniesienia zarzutu nieprawidłowego wypełnienia weksła in blanco nie jest bowiem wystarczający dla podważenia zasadności roszczenia wywodzonego z weksła. W doktrynie i orzecznictwie jednolicie przyjmuje się, że ciężar dowodu w zakresie wykazania, że weksel został wypełniony w sposób niezgodny z treścią porozumienia spoczywa tu na dłużniku wekslowym, który zarzut taki podnosi (A. Szpunar, ibidem, a także bogate orzecznictwo, chociażby wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 387/10, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., I CSK 641/09, OSNC-ZD 2011/2/35, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 1962 r., 2 CR 976/61, OSNCP 1964, nr 2, poz. 27 z glosą aprobowaną A. Ważbińskiego). Tymczasem pozwana w niniejszej sprawie nie złożyła żadnych wniosków dowodowych, które zmierzałyby do wykazania, że wysokość należności powoda z tytułu umów leasingu nr (...) jest niższa niż wskazana w wekslach.

Podkreślić należy, że powód już w pozwie wskazał sposób wyliczenia obu sum wpisanych do weksli, a nawet załączył faktury VAT i noty odsetkowe, opiewające na kwoty składające się na sumy wekslowe. Pozwana nie kwestionowała ani samych dokumentów księgowych, ani wysokości kwot w nich wskazanych. Podnoszona w zarzutach od nakazu zapłaty okoliczność, że pozwany opóźniał się z zapłatą faktur z uwagi na trudną sytuację finansową jest irrelevantna z punktu widzenia przedmiotu tego postępowania. Natomiast twierdzenie pozwanej, że przejęte przez leasingobiorcę maszyny miały wartość po 150.000 zł każda i że było to wystarczające do zaspokojenia roszczeń leasingodawcy, nie zostało poparte żadnymi dowodami.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt I ACa 209/11, w świetle przepisów kodeksu cywilnego, sam fakt odbioru przez finansującego przedmiotu leasingu nie wpływa na wysokość roszczenia z tytułu rat leasingowych. Na skutek oddania rzeczy w leasing finansujący nie przestaje być jej właścicielem. Odzyskanie faktycznego władztwa nad rzeczą w postaci corpus nie wpływa zatem na powiększenie majątku finansującego. Dlatego też nie ma podstaw, aby wartość przedmiotu leasingu odliczyć od kwoty zobowiązania korzystającego z tytułu nieuiszczonych rat leasingowych. Dopiero korzyści uzyskane przez finansującego na skutek sprzedaży lub zawarcia umowy leasingu (najmuj, dzierżawy) podlegają odliczeniu.

W niniejszej sprawie powód wskazał w odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty, że przedmioty leasingu sprzedał odpowiednio za 120.000 zł i 115.000 zł. Twierdzeniu temu pozwana nie zaprzeczyła, nie wykazała też, aby pojazdy sprzedano poniżej ceny rynkowej.

Niezależnie zaś nawet od powyższego, powód trafnie zauważył, że w dochodził w tym postępowaniu zapłaty kwot należnych z tytułu rat leasingowych i innych należności za okres sprzed daty rozwiązania umowy. W takim wypadku w zasadzie przepis art. 709¹⁵ k.c., przewidujący uwzględnienie w rozliczeniu z leasingobiorcą korzyści, jakie finansujący uzyskał w związku z przedterminowym zakończeniem stosunku leasingu, nie znajduje zastosowania. Przepis ten dotyczy pomniejszenia odszkodowania należnego leasingodawcy, a obejmującego wszystkie raty leasingowe, których termin płatności przypadał po dacie rozwiązania umowy, o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy. Skoro zaś w tej sprawie powód dochodził zapłaty rat zaległych, których nieuregulowanie w terminie w istocie doprowadziło do wypowiedzenia umowy, to nie było podstaw, aby pomniejszać te należności o sumy uzyskane z tytułu sprzedaży przejętych przedmiotów leasingu.

Pozwana nie kwestionowała naliczenia w nakazie zapłaty odsetek ustawowych od zasądzonych kwot od dnia 27 października 2012 r., a zatem od dnia następnego po dacie płatności weksli. Rozstrzygnięcie to znajdowało podstawę prawną w art. 48 pkt 2. Prawa wekslowego i jego prawidłowość nie budzi wątpliwości Sądu.

Z tych wszystkich przyczyn należało utrzymać w mocy nakaz zapłaty z dnia 6 listopada 2012 r. w stosunku do pozwanej na podstawie art. 496 k.p.c.

SSR Agnieszka Nakwaska – Szczepkowska